

SOCIALE PROFESSIONALS EN HET ALLEDAAGSE

De positie van sociale professionals tussen beleid en bewoners blijft een spannende – dat illustreren docenten en studenten van de NHTV (vroeger de afkorting van Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer, inmiddels een bredere hbo op het gebied van toerisme en vrije tijd) in *De waarde van het alledaagse. Van beleidsdrang naar bewonersperspectief in de stadswijk*. Ze trokken drie 'gewone' Brabantse wijken in (Tilburg, Breda en Roosendaal) en tekenden op hoe bewoners zich er redden. Dat resulteerde in 'atlassen' per wijk op twee niveaus. Op niveau 1 zijn dat basiskaarten met formele informatie, aangevuld met data uit observaties door en gesprekken met wijkraden, huisartsen, ambtenaren en andere professionals. Niveau 2 bevat kaarten die een verdiepingsslag maken naar de alledaagse stad door sociale praktijken te laten zien: contacten en sociale routes, gerelateerd aan huis, familie, werk en vrienden. In combinatie met de uitgebreide citaten uit de interviews met de bewoners in de drie wijken krijg je zo als lezer een prachtig beeld van het alledaagse leven in de wijken.

Die onderneming krijgt spanning door de context waarin de NHTV'ers haar plaatsen. Ze hebben twijfels bij het negatieve beeld dat professionals en beleidsmakers uitdragen: daarin ligt de nadruk op de problemen en als die niet meteen zichtbaar zijn, dan toch minstens op verborgen of naderende problemen. Die problemen worden veelal kwantitatief uitgedrukt, zonder oog voor de sociale veerkracht die in wijken bestaat. Het beeld dat de auteurs in de drie wijken opdeden, is veel fijnmaziger, menselijker en positiever, zo constateren ze zelf. 'Uit de wijkbeschrijvingen blijkt dat de zorg over een samenleving "in staat van

ontbinding" niet gegrond is en dat het met de zelfredzaamheid van bewoners goed gesteld is.' Er zijn in wijken veel meer sociale praktijken dan professionals en beleidsmakers zien of benoemen: 'de onaangename conclusie is, dat de beleidsrealiteit er moeilijk mee om weet te gaan' (p. 106).

Dat is een boodschap die vaker wordt gehoord en wel spoort met wat je intuïtief verwacht. Toch is bij nader inzien de voorstelling van de auteurs wel erg eendimensionaal. Met name de positie van de professionals heeft daarvan te lijden. Op veel plekken in het boek hebben de schrijvers het over 'professionals in de wijk' zonder die nader te duiden. Op pagina 137 preciseren ze dat: het gaat hen om professionals die beleid formuleren en dat vervolgens 'uitrollen' en op die manier centraal bepaalde beleidsdoelen opleggen aan de wijk. Iets verder zetten ze de verhouding nog scherper neer: 'De politiek formuleert nu eenmaal beleid, professionals voeren dat uit en bewoners worden ermee geconfronteerd' (p. 146). Dat beeld illustreren ze met een kadertje over 'De gretige welzijnswerker' (p. 141), waarin ze ene Jos introduceren. 'Door de ogen

van een professional als Jos is een wijk een verzameling van problemen of, positief geformuleerd, kansen. Dat zit diep ingebed in de organisaties die zich met wijkontwikkeling bezighouden, voor iemand als Jos is het een reflex om zo te kijken.'

Er zal best veel mis zijn met veel welzijnsinstellingen en sommige professionals, maar dit beeld is te plat. Er zijn nog steeds veel gemeenten (zij het steeds minder) die instellingen in een output-keurslijf dwingen gericht op probleembestrijding en ook zijn er nog steeds veel instellingen (zij het steeds minder) die die druk doorgeven aan hun professionals. Maar onder die professionals zijn er al jaren heel veel die ondanks die druk een open oog hebben voor het alledaagse leven. Aan het eind van hun betoog concluderen de schrijvers: 'Het wisselen van beleidsperspectief naar bewonersperspectief is de sleutel om sociale praktijken op waarde te schatten en te voorkomen dat ze door professioneel ingrijpen worden vernietigd' (p. 150). Dat klopt, maar die perspectiefwisseling is in 'de beleidsrealiteit' al langer gaande dan de auteurs lijken te zien, misschien wel door hun focus op het alledaagse.

Peter Beijer, Ellen de Groot, Jolanda Hoeflak en Vincent Platenkamp, *De waarde van het alledaagse. Van beleidsdrang naar bewonersperspectief in de stadswijk* is met ISBN 978-94-92095-16-9 uitgegeven bij Trancity[®] Valiz i.s.m. NHTV en Bureau77 Tilburg.

Nico de Boer is zelfstandig publicist. Hij richt zich vooral op beleidsontwikkeling en onderzoek in de sociale sector.